

Lausunto

26.07.2019

Asia: VN/5035/2018

Lausuntopyyntö ylimpien laillisuusvalvojien tehtävien jakoa koskevasta työryhmän mietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri ottaa lausunnossaan kantaa lakiin otettavaksi ehdotettuun nimenomaiseen säännökseen yleisen edunvalvonnan valvonnan keskittämisestä oikeusasiamiehelle.

Yleisellä edunvalvonnalla on läheisiä liittymäkohtia molempien laillisuusvalvojien tehtäväalueille. Oikeusasiamiehellä on käytännössä ollut selvästi enemmän yleistä edunvalvontaa koskevia asioita. Näin käytännössä oikeusasiamies on ollut edunvalvonnan laillisuusvalvonnassa aktiivinen ja kantelut ovat tosiasiallisesti myös painottuneet sinne.

Vaikka yleisen edunvalvonnan lainmukaisuuden valvonta on ollut oikeusasiamiehen kanslian asiarymänä verraten pieni, se on monien perusoikeus- ja ihmisoikeuskytkentöjensä vuoksi tärkeä asiakokonaisuus. Edunvalvonnassa on kyse sellaisten ihmisten perusoikeuksista, jotka eivät yleensä itse kykene huolehtimaan oikeuksistaan. Heitä ovat esimerkiksi muistihäiriöistä ja päätöksentekokyvyn ongelmista sekä mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivät ihmiset.

Edunvalvonnan tarpeen voi väestörakenteen muutoksen myötä odottaa kasvavan ja myös sen merkityksen korostuvan, kun yhä useampi tarvitsee ainakin taloudellisista asioistaan huolehtimista elämänsä viime vaiheissa. Kysymys on usein haavoittuvassa asemassa olevista ihmisistä, joiden etujen asianmukainen valvominen on olennainen edellytys sille, että he voivat elää turvattua vanhuutta. Edunvalvontaan on kohdistunut useita toiminnallisia muutoksia viime vuosina, mikä korostaa siihen kohdistuvan laillisuusvalvonnan merkitystä. Onkin tärkeää, että myös edunvalvontaan kohdistuva laillisuusvalvonta pohjautuu hyvään asiantuntemukseen. Tämä puoltaa edunvalvontaan kohdistuvan laillisuusvalvonnan keskittämistä oikeusasiamiehelle.

Oikeusasiamiehen kansliaan jo nykyisin kehittynyt edunvalvonnan asiantuntemus muodostaa hyvän pohjan tulevalle kehitykselle.

Työryhmän mietinnössään esille tuomilla perusteilla lakiin ehdotettu nimenomainen säännös yleisen edunvalvonnan valvonnan keskittämisestä oikeusasiamiehelle on hyvä ja perusteltu ehdotus.

Ruokolainen Asta
Itä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri - Oikeusapu- ja
edunvalvontapiirin johtaja Esa Kyllästinen